

KAS JA KUIDAS OSTA HOBUST

Iga tõelise ratsutamisfänni ja hobusesõbra suurimaks unistuseks on oma hobuse soetamine. Hobuseomanikuks olemine tähendab aga suurt vastutust ning sobiva ratsutamispartneri leidmine nõuab palju tarkust ja hoolikat kaalumist.

Isikliku hobuse soetamise peale tasub mõelda siis, kui on plaanis end pikemas perspektiivis ratsutamise ning hobustega tõsisemalt siduda. Päris oma hobuse ostmiseks on õige aeg kätte jõudnud, kui kogemustepagasisse on kogunenud piisaval hulgal ratsatunde, et ka üksi oma hobusega hakkama saada ning gruppitrennides käimine ei paku enam seda „õiget“ tunnet.

Enne sobiva hobuse ostmist tuleb endale kindlasti mõned küsimused esitada veendumaks, kas oled looma pidamiseks emotsionaalselt ja majanduslikult valmis. Hobuse näol on tegemist suure elusolendiga, kes vajab igapäevast hooldust ja liikumist, mis tekitab mitmeid kohustusi, millesse tuleb suhtuda täie pühendumusega. Oluline on hinnata oma oskuseid hobuse pidamiseks, et hobusega tegelemine üle jõu käima ei hakkaks. Samuti on oluline, et hobuseomanikul oleks alati käepärast usaldusväärne oma ala professionaal, kellelt vajadusel nõu või abi küsida.

Kas ma võin seda endale lubada?

Emotsionaalse valmisoleku ja vajalike oskuste omamise kõrval mängib hobuse soetamisel ja pidamisel olulist rolli ka majanduslik võimekus. Hobuse hinda kujundavad looma vanus, sugupuu, treenituse tase, edasine perspektiiv ja paljud muud tegurid, mistõttu võivad hobuste hinnad olla väga erinevad. Lisaks sellele tuleb arvestada ka igakuiste väljaminekutega hobuse ülalpidamiseks, mis jäävad sõltuvalt talli tingimustest tavaliselt hinnavahele 3000-5000 krooni ning hõlmavad reeglina üksnes peavarju ja toitu. Iga-aastaste kuludena tuleb arvestada ka rautamis- ja veterinaarkuludega, mis võivad ulatuda 10 000 kroonini aastas. Kui hobusega peaks juhtuma õnnetus, siis on kulud veterinaarile oluliselt suuremad.

Foto: Ago Ruus

Milline hobune mulle sobib

Sobiva hobuse valik sõltub iga inimese puhul tema soovidest ja eesmärkidest. Algajale ratsanikule soovitaks pigem soetada veidi vanem ja kogenum hobune, kellega koos on võimalik oma ratsutamisoskusi areneda ning kelle käsitlemine on võimalikult lihtne. Kui aga otsitakse ratsut noorele ja perspektiivikale, kuid juba oskajale sportlasele, tuleks hobuse puhul hinnata eelkõige tema arenemisvõimet ja perspektiivi.

Lapsele poni ostu planeerides tasub teada, et poniklassis saab võistelda vaid kuni 16. eluaastani. Samas pole mitmed Eesti paremad noorema generatsiooni sõitjad kunagi

ponidega võistelnud, vaid alustanud kohe hobuste klassis. Seega ei ole oluline, et lapse treeningvajaduste rahuldamiseks kindlasti just poni soetatakse.

Eestis on levinumad hobusetõud tori, eesti sporthobune, trakeen, hollandi soojavereline, holstein, hannover, belgia soojavereline, poola ratsahobune, taani soojavereline ning prantsuse soojavereline. Lisaks peetakse meil märkimisväärset hulka erinevaid ristandeid. Eksootilisematest tõugudest kasvatatakse Eestis ahhal-tekiini, inglise täisverelist ratsahobust ning araabia hobust.

Oluline on välja tuua, et hobuste temperament ei sõltu tema tõust, vaid iga looma tuleb vaadata kui eraldi isiksust. Erinevalt näiteks koeratõugudest, on enamikel hobusetõugudel väga keeruline ka silmaga selget vahet teha. Seega võiks ratsanik otsida pigem tema eesmärkidega sobivatele kriteeriumitele vastavat looma, mitte kindla tõu kaunist esindajat. Takistussõidu puhul on eelkõige oluline, et hobune hüppaks. Koolisõidus kasutatakse vähem trakeeni ja tori hobust, sest esimene ei sobi alati temperamendi poolest ja teise puhul jääb raskemates skeemides liikumisallüüridest puudu.

Kuidas valida kasvatajat?

Internetist on võimalik leida kõikjal Eestis tegutsevate hobusekasvatate koduleheküljed ja samuti mitmeid hobuste müügiportaale. Kuna tegemist on suurt vastutust nõudva loomaga, kelle soetamine on tavaliselt suhteliselt suur investeering, siis tasub aega võtta, et endale kõige usaldusväärsem kasvataja leida. *Foto: Ago Ruus*

Usaldusväärse kasvataja tunneb ära tema eelneva töö järgi. Seega tasub põhjalikult uurida, milliseid hobuseid on ta varasemalt kasvatanud, kas hobused on ostjate hulgas populaarsed ning kas nad on näidanud võistlustel häid tulemusi. Hea kasvataja tunneb ära ka selle järgi, millised on tema hobused tallis - kui hästi on nad hooldatud, kas jalad ja kabjad on korras, kas nad on kergesti käsitletavad, kuidas nad suhtuvad inimestesse, hobuseautosse minekusse jne.

Pisiasju, mis annavad märku kasvataja tasemest, on tegelikult väga palju, mida tavainimese silm ei oska tihti tähelegi panna. Seetõttu on ülimalt oluline, et algajale hobuseostjale oleks toeks usaldusväärne oma ala professionaal.

9 korda mõõda...

Huvi pakkuvale loomale tuleks kindlasti teha ka korralik veterinaarne ülevaatus, sest hiljem selles osas vaidlema hakata on väga keeruline. Lisaks tuleb kasvatajalt uurida kõike võimalikku hobuse käitumise kohta nii tallis kui ka väljaspool, seal hulgas ka söötmise ja hobuse võimalike allergiate kohta.

Foto: Ago Ruus

Võimalusel tuleks paluda müüjalt hobune ostjale mõneks ajaks ka proovile, et potentsiaalsel uuel omanikul oleks võimalik hobusega lähemalt tutvust teha. Tegemist pole küll kohustusega, kuid on kindlasti müüjapoolne hea tahte näitaja. Hobust võiks käia proovimas vähemalt kaks korda, sest esimese korraga ei saa kindlasti hobusest päris adekvaatset pilti. Hobuseost ei tohi olla impulss-ost: tuleb võtta aega ja saada loomaga tuttavaks – ütleb ju vanasõnagi, et üheksa korda mõõda ja üks kord lõika.

Kui peale kõike eelpool nimetatut tehinguni jõutakse, ei tohi kindlasti unustada ka korrektset ostu-müügi lepingu vormistamist, mis aitab hiljem võimalikul hobuse omanduse tõestamisel väga keerulisi probleeme vältida.

Hobuseomanikuks olemise rõõm

Peale ostu-müügilepingu sõlmimist ja hobuse oma kodutalli viimist algab alles kõige põnevam aeg. Nii hobune kui värske omanik õpivad üksteist tundma ja usaldama. Koos veedetakse tõenäoliselt väga palju aega - seda nii trenni tehes kui ka vabal ajal. Hästi valitud hobune on hea sõber, kes toetab ratsanikku tema eesmärkide saavutamisel ning on mõnus seltsiline ka siis, kui just parajasti koos ei ratsutata.

Hobuseomanikuks olemine on küll suur kohustus, kuid rõõm, mida kõige suurema sõbraga koos veedetud aeg pakub, on seda kõike väärt. Ja kas teadsite, et hobuse silmadesse vaadates on nii mõnigi ratsanik kõige suurematele küsimustele vastused leidnud?

Nõu andis: Riina Pill, Eesti Ratsaspordi Liit